

Yksityistielain ja -asetuksen valtionavustuksia koskevat säännökset

Yksityistielaki 560/2018

5 LUKU

Yksityistien hallinto

50 § Yksityistietä koskeva tieto

Tiekunnan toimielimen on huolehdittava, että tiekunnasta on 89 §:n mukaiset ajantasaiset tiedot mainitussa pykälässä tarkoitetussa yksityistierekisterissä ja että yksityistiestä on 56 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja painorajoituksia ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tien käytön kieltämistä tai rajoittamista koskevat ajantasaiset tiedot kansallisessa tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä.

Mikäli tiekuntaa ei ole perustettu, on tieosakkaiden yhdessä varmistettava, että yksityistiestä on 56 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja painorajoituksia ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tien käytön kieltämistä tai rajoittamista koskevat ajantasaiset tiedot kansallisessa tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä.

Tieosakkaan on annettava tiekunnalle tiekunnan hallinnon ja tienpidon järjestämiseksi tarpeelliset tiedot itsestään ja tienkäytöstään. Tieosakkaan on huolehdittava erityisesti osoitetietojensa ja niiden muutosten ilmoittamisesta. Jos tiekuntaa ei ole perustettu, tieosakkailla on oikeus saada yhteisen tienpidon järjestämiseksi tarpeelliset tiedot toisistaan.

51 § Tiekunnan säännöt

Tiekunta voi laatia itselleen hallintoaan ja muuta toimintaansa koskevat säännöt. Tiekunnan säännöissä on mainittava ainakin tiekunnan nimi, tiekunnan kotipaikka ja tiekunnan toimielin. Säännöissä voidaan poiketa tämän lain säännöksistä, jos se on erikseen sallittu. Muissa tiekunnan säännöissä päätettävissä asioissa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään.

Jos tiekunnan säännöissä poiketaan tämän lain säännöksistä, tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti. Muussa tapauksessa enemmistöpäätös riittää.

Tiekunnan säännöt eivät saa loukata tieosakkaalle tässä laissa säädettyjä oikeuksia tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta. Kaikilla tieosakkailla on oikeus pyynnöstä saada toimitsijamieheltä tai hoitokunnan puheenjohtajalta jäljennös tiekunnan säännöistä.

Tieosakas on oikeutettu saattamaan säännöt tiekunnan kokouksen käsiteltäväksi ja tarkastettavaksi.

Säännöt tulevat voimaan sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin.

7 LUKU

Avustukset

83 § Valtionavustus

Valtio voi vuosittain myöntää valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa avustusta:

1) sellaisen yksityistien tienpitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta;

2) tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen; sekä

3) yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön.

Edellytyksenä 1 momentin 1 kohdan mukaisen avustuksen myöntämiselle on, että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun tienpitoon päättää se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on. Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kohdentamisesta toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Valtionavustuksen myöntämisestä 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisiin tarkoituksiin päättää Liikenne- ja viestintävirasto.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtionavustusest määrärahan jaosta.

84 § Kunnan avustus

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

85 § Liikenteen salliminen avustettavalla tiellä

Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien kunnossapidossa, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää tai tietä sulkea sinä ajanjaksona, jota avustus koskee. Sama koskee tietä, jonka kunnossapidosta kunta vastaa kustannuksellaan. Tien käytöstä 28 §:n nojalla suoritettavan maksun periminen voidaan kieltää tien kunnossapitoa koskevassa avustuspäätöksessä.

Jos muusta kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvasta liikenteestä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai rekisteriyksikön omistajalle tai liikenneturvallisuudelle, voidaan avustettavan tien käyttö kunnan suostumuksella muiden kuin tieosakkaiden hyväksi kieltää tai sitä rajoittaa taikka avustettava tie sulkea. Kunnan on pyydettävä ennen tällaisen suostumuksen antamista toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausunto.

Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien rakentamisessa taikka tie on tehty kokonaan tai osaksi kunnan varoilla, on kymme-

nen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta tai kunnan tekemän tietyön päättymisestä lukien noudatettava, mitä edellä tässä pykälässä säädetään tien käyttämisestä muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan toimintaan tai liikenteeseen.

86 § Kielto käyttää avustusta velan suoritukseen

Valtion tai kunnan varoista myönnettyä avustusta ei voida ulosmitata velan suoritukseksi.

87 § Valtionavustuslain soveltaminen

Tässä luvussa tarkoitettuihin valtionavustuksiin sovelletaan muilta osin valtionavustuslakia (688/2001).

8 LUKU

Erinäiset säännökset

88 § Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 83 §:n nojalla myöntämää valtionavustusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja 13 §:n 2 momentin, 23 §:n 1 ja 2 momentin sekä 61 §:n 4 momentin mukaiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä yksityistie sijaitsee.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) voi hakea muutosta 85 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan suostumusta koskevaan päätökseen.

Muutoksenhausta yksityistietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 81 §:ssä.

89 § Yksityistierekisteri

Maanmittauslaitos pitää rekisteriä niistä yksityisistä teistä, joita koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta (yksityistierekisteri). Yksityistierekisteri on osa kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmää. Maanmittauslaitos pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat asemakaava-alueella.

Yksityistierekisterin käyttötarkoituksena on:

- 1) mahdollistaa kiinteistöön kohdistuvien tiekunnan osakkaiden hyväksi perustettujen tieoikeuksien ja muiden käyttöoikeuksien kirjaaminen oikeuksien vahvistamiseksi sekä sivullisten etujen turvaamiseksi;
- 2) edistää tässä laissa tarkoitettujen yksityistietoimitusten, kiinteistötoimitusten ja muiden yksityistieasioiden käsittelyä;
- 3) edistää tietojärjestelmien kehittämistä;
- 4) varmistaa tiekuntien tieoikeuksia ja muita käyttöoikeuksia koskevan tiedon saatavuus kiinteistöjä ja tiekuntien hallinnoimia yksityisteitä koskevien oikeustoimien ja hankkeiden valmistelua, tekemistä ja valvontaa sekä tuomioistuin- että viranomaistoimintaa varten.

Yksityistierekisteriin merkitään:

- 1) tiekunnan nimi, tunnus, kunta, jonka alueella tie sijaitsee, ja tien ulottuvuus;
- 2) toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä näitä tietoja koskevat muutokset;
- 3) tiekunnan säännöt, jos tiekunta on vahvistanut sellaiset itselleen;
- 4) 8 §:ssä tarkoitettu oikeus ja kiinteistö, jota oikeus rasittaa, samoin kuin tieto siitä, kuuluuko oikeus tieosakkaille yhteisesti vai joillekin heistä;
- 5) tien tai tienosan liittäminen tiekunnan tiehen tai siitä erottaminen samoin kuin kahden tai useamman tiekunnan yhdistäminen taikka tiekunnan jakaminen tai lakkauttaminen;
- 6) tiekunnan tien tai sen osan lakkauttaminen tai lakkaaminen.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Siitä, miten kiinteistötietojärjestelmästä luovutetaan tietoja, säädetään kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:ssä.

Yksityistierekisteriin merkittävät tiedot säilytetään pysyvästi, jollei lailla toisin säädetä. Jos rekisterin tiedot ovat muuttuneet, aikaisempien tietojen säilyminen ja käytettävyys on varmistettava tiedot erikseen arkistoimalla tai tietotekniikan mahdollistamalla muulla tavalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä yksityistierekisteristä ja menettelystä 3 momentin mukaisten tietojen merkitsemisessä siihen.

91 § Päätösten välitön täytäntöönpano

Tämän lain nojalla yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehty päätös sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 83 §:n mukainen valtionavustusta ja 61 §:n 4 momentin mukainen kokouksen koolle kutsumiseen oikeuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää. Maa-oikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maa-oikeuden puheenjohtaja.

Yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehtyä päätöstä ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, kun kyse on siitä, onko 4, 8 tai 22 §:ssä tarkoitettu oikeus myönnettävä. Myöskään 63 §:ssä tarkoitettua päätöstä taikka tien tai 8 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien lakkauttamista koskevaa päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jos maksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, liikaa maksettu määrä on palautettava ja maksettava sille kuuden prosentin vuotuista korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

9 LUKU**Voimaantulo****94 § Voimaantulo**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Tällä lailla kumotaan yksityisistä teistä annettu laki (358/1962), jäljempänä kumottu laki.

95 § Vireillä olevia asioita koskevat siirtymäsäännökset

Kumotun lain mukaisissa tielautakunnissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tielautakunnat lakkaavat 31 päivänä joulukuuta 2019. Tielautakunnassa mainittuna päivänä vireillä olevan asian käsittely siirtyy tämän lain mukaan toimivaltaiselle viranomaiselle ja siihen sovelletaan tätä lakia.

96 § Muutoksenhakua koskevat siirtymäsäännökset

Päätökseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, haetaan muutosta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos tuomioistuin kumoaa päätöksen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

97 § Muut siirtymäsäännökset

Ennestään olevan tien tiealue vastaa tämän lain tarkoittamaa tiealuetta sellaisena kuin se oli lain voimaan tullessa.

Tiekuntia koskevia tämän lain säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa perustettuihin tiekuntiin.

Mitä 14 §:ssä säädetään sopimukseen perustuvista oikeuksista, koskee myös kumotun lain 21 §:ssä tarkoitettuja sopimuksia ja niihin perustuvia oikeuksia.

Jos tienpito on ennen tämän lain voimaantuloa järjestetty kumotun lain 32 §:ssä tarkoitetun tienjaon perusteella, se on järjestettävä tämän lain mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä.

Kumotun lain 105–107 §:n mukaan yksityisiksi teiksi katsottuihin teihin sovelletaan tätä lakia.

Kiinteistön omistajan ennen tämän lain voimaantuloa kumotun lain mukaisesti asettama veräjä, puomi tai muu sulkulaite saa olla paikoillaan vuoden 2020 loppuun asti. Jos kiinteistön omistaja tämän jälkeenkin haluaa pitää sulkulaitteen paikoillaan, menetellään kuten 29 §:n 3 momentissa säädetään.

Mitä 85 §:n 3 momentissa säädetään liikenteen sallimisesta avustettavalla tiellä, sovelletaan myös sellaiseen tiehen, jonka tienpitoa on avustettu kumotun lain 96 §:n 2 momentissa tarkoitulla tavalla.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Valtioneuvoston asetus yksityisistä teistä 1069/2018

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään yksityistielain (560/2018) 82 §:n 1 momentin, 83 §:n 3 momentin ja 89 §:n 6 momentin nojalla:

1 § Kiinteistötietojärjestelmän ylläpito

Tiekunnan toimielimen on tehtävä viipymättä ilmoitus yksityistielain (560/2018) 89 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Maanmittauslaitokselle.

Jos uusi tiekunta perustetaan tiekunnan perustamiskokouksessa, tiekunnan toimielimen on viipymättä toimitettava kiinteistörekisterin pitäjälle pöytäkirjajäljennös tiekunnan perustamiskokouksesta ja tiekunnan toimielimen yhteystiedot.

Asianomaisen kunnan on ilmoitettava kiinteistörekisterin pitäjälle niistä päätöksistä, joilla yksityistie tai yksityistien tienosa lakkaa yksityistielain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

2 § Yksityistietoimituksen hakeminen tiekunnan puolesta

Tiekunnan puolesta tehtävästä yksityistietoimituksen hakemisesta ja siihen liittyvien kustannusten suorittamisesta on päätettävä tiekunnan kokouksessa.

3 § Tienpidon valtionavustukset

Valtionavustusta yksityistien tienpitoon myönnetään valtionavustusmäärärahan puitteissa ensisijaisesti rakentamiseksi luettavaan yksityisteiden parantamiseen. Erityisesti on huomioitava siltojen korjaukset ja kantavuutta nostavat hankkeet, liikenneturvallisuutta parantavat hankkeet sekä vesistöjen ylitysrakenteiden korjaukset silloin, kun niillä turvataan vaelluskalojen kulkureitit.

4 § Valtionavustus rakentamiseen

Valtionavustusta yksityistien rakentamiseen on haettava yksityistielain 83 §:n 2 momentissa tarkoitettulta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ennen töiden aloittamista. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) rakentamistöiden suunnitelma ja kustannusarvio;
- 2) pöytäkirjanote tiekunnan perustamistoimituksesta tai -kokouksesta tai jäljennös kiinteistörekisterin pitäjän päätöksestä, jolla tiekunta on perustettu;
- 3) ote, todistus tai muu tuloste yksityistielain 50 §:n mukaisista ajantasaisista tiedoista yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä; sekä
- 4) pöytäkirjanote tiekunnan kokouksesta, jossa avustuksen hakemisesta on päätetty.

Tavanomaisissa tien parantamiskohteissa avustuksen enimmäismäärä on 50 prosenttia ja merkittävimmissä siltakohteissa ja muissa merkittävässä luonnonolosuhteiden aiheuttamissa yllättävissä korjauskohteissa enintään 75 prosenttia. Avustusprosentti, avustuksen maksuaikataulu sekä mahdolliset työn tekemiseen liittyvät ehdot määrätään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen avustuspäätöksessä. Avustusta ei makseta ilman erityistä syytä sellaisten töiden osalta, jotka on tehty ennen avustuspäätöstä ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus maksaa valtionavustuksen tiekunnan ilmoittamalle pankkitilille avustuspäätök- sen mukaisesti.

5 § Valtionavustus kunnossapitoon

Valtionavustusta kunnossapitoon myönnetään valtionavustusmäärärahan puitteissa. Valtion- avustusta yksityistien kunnossapitoon on haettava yksityistielain 83 §:n 2 momentissa tarkoi- tetulta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta viimeistään elokuussa ennen sitä kalente- rivuotta, jonka alusta avustusta haetaan. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) pöytäkirjanote tiekunnan perustamistoimituksesta tai kokouksesta tai jäljennös kiinteistöre- kisterin pitäjän päätöksestä, jolla tiekunta on perustettu; sekä
- 2) ote, todistus tai muu tuloste yksityistielain 50 §:n mukaisista ajantasaisista tiedoista yksi- tyistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä.

Avustusta ei myönnetä kunnossapitoon jonka hyväksytyt kokonaiskustannukset ovat alle 1 000 euroa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee kunnossapitoa koskevan valtionavustuspäätök- sen ennen sen vuoden loppua, jona hakemus on jätetty.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus maksaa valtionavustuksen tiekunnan ilmoittamalle pankkitilille avustuspäätök- sen mukaisesti.

6 § Valtionavustus erityiskohteelle

Yksityisteiden erityiskohteisiin, joita ovat lauttapaikat, vuosittain purettavat sillat sekä talvitiet, valtionavustusta myönnetään valtionavustusmäärärahan puitteissa ensisijaisesti pysyvää asu- tusta palvelevalle yksityistielle. Lauttapaikan ja vuosittain purettavan sillan osalta avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia ja talvitien osalta 65 prosenttia hyväksyttävistä todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

Tiekunnan on vuosittain haettava avustuksen maksatusta erityiskohteelle ja toimitettava elin- keino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallin- tokeskukselle selvitys edellisen kunnossapitovuoden kustannuksista viimeistään helmikuun loppuun mennessä.

Lauttapaikkojen ylläpitoon ja vuosittain purettaviin siltoihin myönnettävistä valtionavustuksista voidaan maksaa tiekunnille enakkona enintään 80 prosenttia edellisen vuoden toteutuneista kustannuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus maksaa lauttapaikkojen, purettavien siltojen ja talviteiden avus- tukset ja mahdolliset ennakot tiekunnan ilmoittamalle pankkitilille viimeistään toukokuussa.

Erityiskohteiden valtionavustuksiin sovelletaan muilta osin, mitä 5 §:ssä säädetään.

7 § Tiekunnan ja kunnan sopimus

Tiekunta voi tehdä kunnan kanssa sopimuksen tienpidosta. Tällöin kunnasta on voimassa, mitä valtionavustuksen hakemisesta, maksamisesta ja muutoksenhausta tiekunnan osalta sääde- tään. Sopimuksesta riippumatta tiekunta on edelleen

tienpitäjä.

8 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

•